

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 października 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. przeciwko G. R. o zapłatę

- w punkcie 1. oddalił powództwo,

- w punkcie 2. zasądził od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. na rzecz G. R. kwotę 287 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana zawierała umowy pożyczki celem spłaty właścicielki lokalu, który zajmowała, tj. lokalu nr (...), położonego w Ł. przy ul. (...). W listopadzie 2016 roku po śmierci męża G. R. przestała zaciągać zobowiązania. Pozwana bardzo przeżyła śmierć męża – miała zawał zaraz po pogrzebie.

W dniu 31 sierpnia 2016 roku zapadł wobec pozwanej i jej męża wyrok nakazujący opróżnienie lokalu położonego w Ł. przy ul. (...). W maju 2017 roku pozwana wyprowadziła się z lokalu położonego przy ul. (...) i zamieszkała w lokalu socjalnym nr (...), położonym w Ł. przy ul. (...). Niezwłocznie po przeprowadzce pozwana zameldowała się w lokalu przy ul. (...). G. R. w dniu 9 sierpnia 2017 roku nie zawarła umowy pożyczki z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K..

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o zeznania G. R., uznając je za wiarygodne w całości i niebudzące wątpliwości.

Na podstawie zeznań pozwanej ustalono, że nie zawierała ona w sierpniu 2017 roku umowy pożyczki ze stroną powodową. G. R. zakwestionowała autentyczność podpisu znajdującego się pod okazaną na rozprawie umową pożyczki. Nadto już w odpowiedzi na pozew pozwana podnosiła, że jeśli taka umowa była zawarta to strona powodowa powinna przedłożyć jej oryginał. Tymczasem powód nie zajął stanowiska co do zarzutów podniesionych przez pozwaną, ponadto pomimo prawidłowego zawiadomienia o terminie rozprawy nie stawiał się na niej i nie zgłosił żadnych wniosków dowodowych.

Sąd Rejonowy uznał powództwo za bezzasadne.

Sąd wskazał, że w myśl przepisu art. 6 k.c., ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. Reguła ta znajduje również swój procesowy odpowiednik w treści art. 232 k.p.c., w świetle którego to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, że obecnie Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego, a ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania ponosi powód. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że powód, jako strona inicjująca proces, jest obowiązany do udowodnienia wszystkich twierdzeń pozwu, w oparciu o które sformułował swe roszczenie. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, zadaniem Sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/ 6-7/76). Podkreślić jednak należy, że dowodzenie własnych twierdzeń nie jest obowiązkiem strony ani materialnoprawnym, ani procesowym, a tylko spoczywającym na niej ciężarem procesowym i w konsekwencji Sąd nie może nakazać, czy zobowiązać do przeprowadzenia dowodu i tylko od woli strony zależy, jakie dowody Sąd będzie prowadził. Jeżeli strona uważa, że do udowodnienia jej twierdzeń wystarczy określony dowód i dlatego nie przytacza innych dowodów, to jej błąd nie jest usprawiedliwiony, sama ponosi winę niezgłoszenia dalszych dowodów i nie może zarzucać nieuzasadnionego uniemożliwienia wykazania jej praw.

W niniejszej sprawie to zatem powód winien wykazać, że pozwana obowiązana jest zapłacić mu oznaczoną w pozwie kwotę z tytułu zawartej w dniu 9 sierpnia 2017 roku umowy pożyczki. W ocenie Sądu Rejonowego powinności tej powód jednak nie sprostął. Pozwana od samego początku kwestionowała, aby wnioskowała o udzielenie jej pożyczki. Wywodziła, że w dniu 9 sierpnia 2017 roku nie zamieszkiwała już pod adresem wymienionym w umowie. Ponadto w jej ocenie podpis znajdujący się pod umową nie został przez nią złożony.

Strona powodowa nie przedłożyła żadnego wiarygodnego potwierdzenia wypłaty kwoty pożyczki. Nie udowodniono także, że pozwana zawarła w dniu 9 sierpnia 2017 roku umowę ze spółką (...). Reasumując, Sąd Rejonowy doszedł do wniosku, iż powód nie wykazał (art. 6 k.c., art. 232 k.p.c.), aby pozwana była legitymowana biernie w sprawie niniejszej. Uwzględniając powyższe, przedmiotowe powództwo należało w całości oddalić.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. regulującego zasadę odpowiedzialności stron za wynik procesu. Strona pozwana wygrała proces w całości, a zatem należy się jej od powoda zwrot kosztów procesu w łącznej wysokości 287 zł, na którą złożyły się: koszty zastępstwa procesowego w stawce minimalnej 270 zł (§ 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz.U. 2015, poz. 1800) oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa – 17 zł.

Apelacja od wyroku Sądu Rejonowego złożyła powódka, zaskarżając go w całości, zarzucając naruszenie przepisów postępowania tj. art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. w zw. z art. 233 k.p.c. poprzez ich błędne zastosowanie, a polegające na przyjęciu, iż powódka nie wykazała okoliczności koniecznych do zasądzenia na jej rzecz roszczenia w całości, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, iż pozwany dostał określoną kwotę pożyczki, co potwierdza podpisana przez niego umowa pożyczki i oświadczenie wskazane w §25 umowy, tj. dyspozycja rozksięgowania środków z tytułu pożyczki, od której nie odstąpiła w terminie 14 dni od daty zawarcia, mimo takiego uprawnienia. Nadto na podstawie art. 381 k.p.c. apelująca wniosła o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentu - potwierdzenia przelewu na rachunek bankowy (...) sp. z o.o. na okoliczność dokonania przekazania środków pieniężnych tytułem spłaty pożyczki nr: (...), istnienia obowiązku zwrotu pożyczki zgodnie z zawartą umową, wykonanie obowiązków zawartych w umowie przez pożyczkodawcę.

W oparciu o wyżej sformułowane zarzuty apelująca wniosła o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie roszczenia powódki w całości i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 1363,41 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji celem ponownego jej rozpoznania;
- 2) zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu w tym także kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie odwoławcze.

Sąd Okręgowy poczynił następujące dodatkowe ustalenia faktyczne:

W dniu 9 sierpnia 2017 r. G. R. zawarł z powodową spółką (...) Sp. z o.o. umowę pożyczki gotówkowej krótkoterminowej nr (...). Przedmiotem umowy, zgodnie z §1 było udzielenie pożyczkobiorcy przez pożyczkodawcę pożyczki gotówkowej w łącznej kwocie 1516,67 zł. Jako adres do korespondencji pożyczkobiorcy wskazano Ł. ul. (...). Strony w §7 umowy ustaliły, iż spłata pożyczki zostanie dokonana w dwóch ratach - termin spłaty pierwszej raty przypadła na dzień 2017-09-08 roku, gdzie kwota tejże raty nie może być mniejsza niż 187.47 zł, zaś termin spłaty drugiej raty przypadła na dzień 8 października 2017 roku, gdzie w tym terminie winna być spłacona pozostała część kwoty wynikająca z umowy tj. 1351,25 zł. Ponadto strony umówiły się zgodnie z §3 umowy, iż pożyczkodawca za udzielenie pożyczki pobierze jednorazowo prowizję w wysokości 30% od kwoty pożyczki tj. 350.00 zł. Ponadto zgodnie z § 6 ust. 1 umowy pożyczki strony ustaliły całkowity koszt pożyczki stanowiący sumę wszystkich kosztów, które pożyczkobiorca - pozwana była zobowiązany ponieść w związku z zawartą umową pożyczki na kwotę 374,93 zł pod warunkiem spłaty pożyczki w pierwotnym terminie tj. do dnia 8 października 2017 roku. Na w/w kwotę składają się

odsetki umowne -jako dwukrotność odsetek ustawowych za okres udzielenia pożyczki w wysokości 24.93 zł (zgodnie z §5 ust.4 umowy) oraz prowizja w wysokości 350.00 zł (zgodnie z § 3ust.1 umowy). Nadto strony zgodnie ustaliły w §5 ust. 1 umowy oprocentowanie pożyczki odsetki umowne maksymalne w wysokości 10% w stosunku rocznym za okres od dnia wypłaty środków tytułem pożyczki do dnia całkowitej spłaty pożyczki. Strony uzgodniły, iż niespłacenie pożyczki w całości lub w części w terminie ustalonym w umowie spowoduje uznanie całej niespłaconej kwoty za zadłużenie przeterminowane.

(dowód: umowa pożyczki k.19 – 20)

Pożyczkodawca w dniu 8 września 2017 r., według dyspozycji wskazanej w § 24 umowy, pobrał kwotę w wysokości 350.00 zł jako prowizję za udzielenie pożyczki (zgodnie z § 3 ust. 1 umowy), a pozostałą kwotę w wysokości (...)67 zł powód wypłacił w formie przelewu na rachunek bankowy wskazany przez pozwaną w treści umowy pożyczki na spłatę innego zobowiązania pozwanego u innego podmiotu, które wynikało z zaciągniętej umowy pożyczki nr (...).

(dowód: potwierdzenie wykonania przelewu krajowego k. 50)

Pozwana w dniu 12 września 2017 roku dokonała tytułem spłaty pożyczki wpłaty gotówkowej w kwocie 200 zł.

(dowód: lista spłat do pożyczki k. 21)

Powódka wystosowała do pozwanej przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 22 października 2017 r. obejmujące kwotę 1346,86 zł. Pozwana mimo upływu terminu płatności przypadającego na dzień 8 października 2017 roku wynikającego z §7 ust.1 umowy pożyczki nie wywiązała się z zaciągniętego zobowiązania i nie zwrócił umówionego przedmiotu pożyczki.

(dowód: pismo k.23, 24)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja podlegała uwzględnieniu.

W ocenie Sądu Okręgowego, apelująca strona powodowa trafnie zarzuciła bezzasadność stanowiska Sądu I instancji o nieudowodnieniu roszczenia.

Powódka przedłożyła bowiem dokumenty świadczące o skutecznym zawarciu umowy pożyczki. Pozwana zaakceptowała warunki umowy, co potwierdziła własnoręcznym podpisem pod jej postanowieniami.

Sąd Rejonowy oparł swoje stanowisko, co do nieudowodnienia roszczenia, odwołując się do zaprzeczenia przez pozwaną zawarcia umowy pożyczki. Zauważyć należy, że w konfrontacji z dowodami przedstawionymi przez stronę powodową dla wykazania zasadności powództwa, samo twierdzenie pozwanej o nieautentyczności podpisu znajdującego się pod umową pożyczki, nie mogło być uznane za wystarczające dla uwzględnienia jej stanowiska. Pozwana powinna zaoferować dowody na wykazanie zasadności tego twierdzenia, czego nie uczyniła. Stosownie do przepisu art. 6 k.c., ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne.

Także powoływanie się przez pozwaną na zmianę miejsca zamieszkania i zamieszkiwanie pod innym adresem na dzień wskazany w umowie, nie dowodzi, że pozwana nie zawarła umowy pożyczki z powódką. Z treści §25 umowy pożyczki wynika dyspozycja rozksięgowania środków z pożyczki na spłatę zadłużenia pozwanej u innego podmiotu. Figurowanie poprzedniego adresu pozwanej, jak słusznie zauważył apelujący, może wynikać z faktu, iż pozwana podjęła decyzję o refinansowaniu swojego zadłużenia u innego podmiotu, zatem wskazała dane z tego zobowiązania.

Powódka wykazała, że zgodnie z dyspozycją §25 umowy dokonała przekazania kwoty pożyczki na rachunek bankowy podmiotu, u którego pozwana miała zadłużenie. Jak ustalił Sąd I instancji, pozwana zawierała umowy pożyczki celem spłaty właścicielki lokalu, który zajmowała, tj. lokalu nr (...), położonego w Ł. przy ul. (...). Zgodnie z wolą pozwanej

(§25 umowy) kwota pożyczki z umowy zawartej z powodową spółką została przekazana bezpośrednio na poczet spłaty zadłużenia pozwanej w spółce (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością.

W przedmiotowej sprawie znajdują zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego, w szczególności dotyczące umowy pożyczki (art. 720 – 724 k.c.) oraz postanowienia zawartej przez strony umowy, podlegającej szczególnemu reżimowi określone w ustawie z dnia 12. maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz. U. 2011, nr 126, poz. 715).

Zgodnie z treścią art. 720 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić te samą ilość pieniędzy albo te samą ilość rzeczy tego samego gatunku i w tej samej jakości.

Powód udzielił pozwanej pożyczki gotówkowej w łącznej kwocie 1516,67 zł. Spłata pożyczki miała nastąpić w dwóch ratach - termin spłaty pierwszej raty przypadał na dzień 9 sierpnia 2017 roku, gdzie kwota tejże raty nie może być mniejsza niż 187,47 zł, zaś termin spłaty drugiej raty przypadał na dzień 8 października 2017 roku, gdzie w tym terminie winna być spłacona pozostała część kwoty wynikająca z umowy tj. 1351,25 zł. Całkowity koszt pożyczki stanowiący sumę wszystkich kosztów, które pozwana była zobowiązana ponieść w związku z zawartą umową pożyczki wynosił 374,93 zł pod warunkiem spłaty pożyczki w pierwotnym terminie tj. do dnia 8 października 2017 roku. Na w/w kwotę składały się odsetki umowne jako dwukrotność odsetek ustawowych za okres udzielenia pożyczki w wysokości 24.93 zł oraz prowizja w wysokości 350.00 zł

Zauważyć należy, że pozwana jako pożyczkobiorca miał prawo odstąpienia od umowy w terminie 14 dni w przypadku nieakceptowania przez nią umowy, czego nie uczyniła. Ponadto potwierdzeniem zawarcia umowy przez pozwaną było dokonanie wpłaty 200 zł na poczet przedmiotowej pożyczki. Pozwana miała więc świadomość o istnieniu swojego zobowiązania.

Wysokość ustalonych w umowie odsetek uwzględnia wymogi co do odsetek maksymalnych odpowiednio do brzmienia art. 359§ 2¹ k.c., a warunki umowy w zakresie opłat od udzielonej pożyczki pozostają zgodne z art. 36 a ustawy o kredycie konsumenckim.

Pozwana, mimo upływu terminu płatności ostatniej raty, przypadającego na dzień 8 października 2017 roku, wynikającego z §7 ust. 1 umowy pożyczki, nie wywiązała się z zaciągniętego zobowiązania i nie zwróciła umówionego przedmiotu pożyczki. Dochodzone w sprawie żądanie należało uznać zatem za zasadne w całości.

Mając powyższe rozważania na uwadze, Sąd Okręgowy, uwzględniając apelację strony powodowej, na podstawie art. 386§1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i zasądził od pozwanej na rzecz powódki dochodzoną kwotę 1363,41 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 17 listopada 2018 r. (t.j. zgodnie z żądaniem - od dnia wniesienia pozwu) do dnia zapłaty. M.-prawną podstawę roszczenia odsetkowego powoda stanowi przepis art. 481 § 1 k.c., zgodnie z treścią którego, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Wskazany przepis art. 481 k.c. obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na przyczyny uchybienia terminu płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi należą się odsetki. Dłużnik jest zobowiązany uiścić je, choćby nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu art. 476 k.c., a zatem nawet w przypadku, gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności i choćby wierzyciel nie doznał szkody. Odpowiedzialność dłużnika za ustawowe odsetki w terminie płatności ma zatem charakter obiektywny. Do jej powstania jedynym warunkiem niezbędnym jest powstanie opóźnienia w terminie płatności. Zgodnie z treścią § 2 art. 481 k.c. jeżeli strony nie umówiły się co do wysokości odsetek z tytułu opóźnienia lub też wysokość ta nie wynika ze szczególnego przepisu, to wówczas wierzycielowi należą się odsetki ustawowe za opóźnienie. Powód wniósł o zasądzenie dochodzonej kwoty od dnia wniesienia pozwu. Na tą datę pozwana bez wątplenia pozostawała w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia skoro termin płatności ostatniej raty,

przypadającego na dzień 8 października 2017 roku, upłynął bezskutecznie, gdyż pozwana nie zwróciła przedmiotu pożyczki.

Nadto Sąd zasądził koszty postępowania na podstawie art. 98 k.p.c. z godnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na łączną kwotę kosztów - 317 zł składają się: 30 zł – uiszczona opłata od pozwu, 270 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (ustalone na podstawie §2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz. U. poz. 1800 z póź. zm.), 17 zł – opłata skarbową od pełnomocnictwa.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.. Stanowią one uiszczoną opłatę od apelacji – 30 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym – 135 zł (ustalone na podstawie § 10 ust 1 pkt 1) w zw. z §2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz. U. poz. 1800 z póź. zm.).